

POLITYKA WYKONYWANIA ZLECEŃ W POLSKIM DOMU MAKLEERSKIM S.A.

(obowiązuje od 12 czerwca 2017r.)

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Polski Dom Maklerski S.A. (dalej: PDM) świadcząc usługi dla Klientów działa zgodnie z umową usług maklerskich oraz realizuje niniejszą „Politykę wykonywania zleceń w Polskim Domu Maklerskim S.A.” (dalej: Polityka), która określa zasady postępowania PDM mające na celu uzyskanie możliwie najlepszych wyników dla Klienta w związku ze świadczeniem usług na jego rzecz.
2. PDM realizuje zlecenia zgodnie z warunkami określonymi przez Klienta, w ramach różnych systemów transakcyjnych, na których działa bezpośrednio lub pośrednio.
3. PDM wykonuje lub przekazuje do wykonania do miejsc wykonania określonych w załączniku do niniejszej Polityki, zgodnie z umową bądź umowami maklerskimi zawartymi z Klientem.
4. Możliwość realizacji zlecenia w odniesieniu do konkretnego miejsca realizacji oraz do konkretnego instrumentu warunkowana może być uzależniona od podpisania przez Klienta odrębnej umowy maklerskiej, bądź umów maklerskich.
5. Postanowienia Polityki stosuje się do Klientów detalicznych i profesjonalnych, na rzecz których świadczone są usługi maklerskie w zakresie przyjmowania, przekazywania i wykonywania zleceń.
6. PDM przy świadczeniu usług podejmuje wszelkie uzasadnione działania w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta. Działania te nie gwarantują, że zlecenie Klienta zostanie wykonane z najlepszym dla Klienta skutkiem w każdym przypadku i w każdych okolicznościach.
7. Obowiązku podejmowania działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta nie należy traktować jako zobowiązania PDM do uwzględnienia wszelkich dostępnych miejsc wykonywania zleceń, jak i zobowiązania PDM do działania bezpośrednio lub pośrednio na więcej niż jednym rynku.
8. W miejscu wykonania, na którym PDM działa bezpośrednio, realizacja zlecenia odbywa się poprzez zawarcie transakcji na rachunek Klienta.
9. W miejscu wykonania, na którym PDM nie działa bezpośrednio, transakcja dokonywana jest poprzez przekazanie zlecenia wystawionego na podstawie zlecenia Klienta do wykonania odpowiedniej firmie inwestycyjnej. Informacja o firmach inwestycyjnych, które pośredniczą w transakcjach PDM, przedstawiona jest w załączniku do niniejszej polityki.
10. Polityka stosowana jest w ramach usługi maklerskiej:
  - a) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
  - b) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.
11. Przyjęta przez PDM polityka wykonywania zleceń nie ma zastosowania w następujących przypadkach:
  - a. w przypadku określenia przez Klienta szczegółowych warunków wykonania zlecenia, w zakresie wyznaczonym tymi warunkami,
  - b. gdy Klient ma dostęp do rynku np. poprzez interfejs elektroniczny umożliwiający składanie zleceń i samodzielnie podejmuje decyzje inwestycyjne,
  - c. w sytuacji szczególnie dużej zmienności cen na rynku, awarii systemów (zarówno wewnętrznych systemów PDM jak i systemów podmiotów organizujących notowania) lub działania siły wyższej, kiedy najistotniejszym czynnikiem staje się możliwość wykonania zlecenia i czas jego realizacji.

II. ZASADY REALIZACJI I ALOKACJI ZLECEŃ

1. Godziny i terminy przyjmowania i wykonania zleceń zamieszczane są na stronie internetowej PDM.
2. PDM wykonuje zlecenia Klientów niezwłocznie po ich przyjęciu, w kolejności ich przyjmowania, chyba że co innego wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez Klienta, charakteru zlecenia, panujących warunków rynkowych lub jeśli taka kolejność byłaby sprzeczna z interesem Klienta.
3. PDM wykonując zlecenie Klienta, którego warunki realizacji nie zostały przez Klienta określone, bierze pod uwagę następujące kryteria:
  - a. Cenę instrumentu finansowego po jakiej może być wykonane zlecenie,
  - b. Koszty związane z wykonaniem zlecenia,
  - c. Czas zawarcia transakcji,
  - d. Prawdopodobieństwo wykonania zlecenia i jego rozliczenia,
  - e. Wielkość zlecenia,
  - f. Inne aspekty mające istotny wpływ na wykonanie zlecenia.
4. PDM może łączyć zlecenia Klienta ze zleceniami innych Klientów pod warunkiem, że jest mało prawdopodobne, by połączenie zleceń i transakcji działało na niekorzyść Klientów. Klient jest informowany przez PDM o takim sposobie wykonania zlecenia w sposób właściwy dla złożenia zlecenia.
5. PDM przyjmuje jako zasadę, że Klient, któremu została przedstawiona niniejsza Polityka jest poinformowany o możliwości realizowania jego zleceń w sposób opisany w pkt 4. Brak sprzeciwu ze strony Klienta, PDM uważa za domniemaną zgodę na taki sposób realizacji zleceń.
6. PDM może wykonać zlecenie Klienta, zawierając transakcję poza rynkiem regulowanym, giełdą towarową lub alternatywnym systemem obrotu (dalej: transakcje OTC) jeżeli:
  - a. Klient wyraził na to zgodę w odniesieniu do szczególnej transakcji, bądź ogólnie wobec szeregu przyszłych transakcji,
  - b. Transakcja zostanie wykonana na warunkach nie gorszych niż w innych miejscach wykonania.

7. Klient może zażądać realizacji zlecenia poprzez transakcję OTC. W takim przypadku nie ma zastosowania ograniczenie, o którym mowa w p. 6 lit. b. PDM może odmówić realizacji zlecenia w ramach transakcji OTC.
8. Zasady alokacji transakcji, wynikających ze zleceń różnych Klientów, które zostały przekazane do realizacji łącznie są następujące:
  - a. Jeśli ceny wykonania transakcji cząstkowych są różne, wówczas alokacja transakcji dla każdego z Klientów następuje po średniej cenie wykonania zlecenia łącznego,
  - b. Z zastrzeżeniem pkt. 8a, jeżeli zlecenie łączne nie zostanie zrealizowane w całości, wówczas alokacja transakcji na rzecz każdego Klienta następuje na zasadzie proporcjonalnego udziału zlecenia każdego Klienta w zleceniu łącznym, przy czym liczba alokowanych instrumentów finansowych zaokrąglana jest w dół do najbliższej liczby całkowitej. W przypadku gdy w wyniku zastosowanego zaokrąglenia pozostaje niezalokowana liczba instrumentów finansowych, PDM dokonuje alokacji kierując się zasadą minimalizacji procentowego wskaźnika alokacji dla zleceń łączonych i alokuje pozostałe instrumenty finansowe poczynając od zlecenia o największym udziale procentowym w zleceniu łącznym,
  - c. PDM nie faworyzuje żadnego z Klientów w drodze realizacji jego zlecenia kosztem wykonania zlecenia innego Klienta.

III. CZYNNIKI I KRYTERIA BRANE POD UWAGĘ PRZY BRAKU WSKAZAŃ W ZLECENIU

1. Jeśli zlecenie złożone przez Klienta zawiera braki PDM:
  - a. zlecenie odrzuca, chyba że jest w stanie w sposób niewątpliwy konieczne dane uzupełnić,
  - b. odrzuca zlecenie w przypadku braku oznaczenia ilości instrumentów będących przedmiotem zlecenia, jednakże dopuszcza oznaczenie ilości instrumentów w sposób pośredni.
  - c. w przypadku braku oznaczenia miejsca wykonania, PDM wykonuje zlecenie w miejscu, w którym dany instrument jest przedmiotem obrotu, z zastrzeżeniem pkt. 2.
2. W sytuacji, gdy Klient nie wskazał miejsca wykonania zlecenia, a obrót danym instrumentem odbywa się jednocześnie w co najmniej dwóch miejscach określonych w załączniku do Polityki, PDM samodzielnie dokonuje wyboru miejsca wykonania, biorąc pod uwagę następujące czynniki:
  - a. kategorię do której należy dany Klient,
  - b. specyfikę zlecenia,
  - c. cechy instrumentu będącego przedmiotem zlecenia,
  - d. rodzaj i specyfikę dostępnych miejsc realizacji zlecenia.

IV. WZGLĘDNA WAGA POSZCZEGÓLNYCH CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA WYKONYWANIE ZLECEŃ

1. PDM dokonując wyboru miejsca realizacji zlecenia Klienta, w pierwszej kolejności kieruje się najlepszą ceną i najniższymi kosztami dla Klienta, pod warunkiem, że dany rynek pozwala zrealizować zlecenie w całości lub w znacznym zakresie.
2. Jeżeli mimo najlepszej ceny i najniższych kosztów na danym rynku nie można zrealizować zlecenia w całości lub w znacznym zakresie PDM kieruje zlecenie na rynek, na którym taka realizacja jest możliwa, o ile cena i koszty na tym rynku nie odbiegają znacząco od kosztów ustalonych jako najkorzystniejsze dla Klienta.
3. Jeżeli i ten warunek nie jest spełniony, PDM kieruje zlecenie na rynek z najlepszą ceną i najniższymi kosztami w przypadku zleceń Klientów detalicznych, a w przypadku zleceń Klientów profesjonalnych, kieruje je na rynek na którym prawdopodobieństwo realizacji zlecenia jest największe.
4. W przypadku gdy najlepsza cena i najniższe koszty określone są dla różnych rynków, decydujące znaczenie jest przyznawane kosztem w stosunku do zleceń Klientów detalicznych, a prawdopodobieństwu realizacji zlecenia w stosunku do zleceń Klientów profesjonalnych.
5. Jeżeli ustalone dla różnych rynków koszty dla Klientów detalicznych nie różnią się znacząco od siebie, o wyborze rynku decyduje cena, następnie prawdopodobieństwo realizacji zlecenia i koszty, a w dalszej kolejności czas realizacji zlecenia i prawdopodobieństwo rozliczenia.
6. Jeżeli ustalone dla różnych rynków prawdopodobieństwo realizacji transakcji dla Klientów profesjonalnych nie różnią się znacząco od siebie, o wyborze rynku decyduje cena, następnie prawdopodobieństwo realizacji zlecenia i koszty, a w dalszej kolejności czas realizacji zlecenia i prawdopodobieństwo rozliczenia.
7. W przypadku zlecenia Klienta detalicznego najlepszy wynik określa się w ujęciu ogólnym przy zastosowaniu ceny instrumentu finansowego i kosztów związanych z wykonaniem zlecenia obejmujących wszelkie koszty ponoszone przez Klienta bezpośrednio w związku z wykonaniem danego zlecenia, w tym opłaty pobierane w miejscu wykonania, opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji oraz wszelkie inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.

V. ZASADY REALIZACJI I ALOKACJI ZLECEŃ TYPU DDM

1. PDM przyjmuje od Klienta Zlecenia DDM na zasadach określonych we właściwym Regulaminie Świadczenia Usług Maklerskich
2. Klient, składając Zlecenie DDM, może określić dodatkowe warunki jego realizacji lub sposób realizacji zlecenia, o ile nie narusza to postanowień regulacji obowiązujących w PDM, regulacji rynku, na który Zlecenie DDM jest kierowane oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
3. Sposób i warunki realizacji zlecenia typu DDM ustala Upoważniony pracownik PDM na podstawie indywidualnych ustaleń z klientem.
4. Na podstawie tych informacji Upoważniony pracownik PDM realizując Zlecenie DDM samodzielnie określa wolumen, ceny i moment złożenia Zlecenia maklerskiego lub Zleceń maklerskich.
5. Pracownik PDM realizuje zlecenia DDM na podstawie doświadczenia i wiedzy o danym rynku oraz w zgodzie z zasadą działania w najlepiej pojętym interesie klienta.
6. Zlecenia inne niż DDM mają pierwszeństwo w realizacji przed zleceniami typu DDM.

7. Klient może anulować lub modyfikować Zlecenie DDM przed zakończeniem jego realizacji, z tym zastrzeżeniem, że anulowanie zlecenia nie dotyczy zrealizowanych do tego momentu zleceń częściowych wystawionych na podstawie Zlecenia DDM.
8. PDM oraz jego pracownicy nie ponoszą odpowiedzialności za straty poniesione przez Klienta wynikające z przyjętego przez pracownika DM sposobu realizacji zlecenia DDM.
9. Warunkiem realizacji Zlecenia DDM jest akceptacja przez Klienta zwiększonego ryzyka związanego ze sposobem realizacji tego typu Zlecenia.
10. PDM zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia Zlecenia DDM do realizacji, w sytuacji gdy upoważniony pracownik PDM przyjmujący zlecenie uzna, że:
  - a) warunki Zlecenia DDM są niemożliwe do realizacji; lub
  - b) na podstawie parametrów złożonego Zlecenia DDM istnieje zagrożenie naruszenia regulacji giełdowych; lub
  - c) warunki realizacji Zlecenia DDM powodują konflikt interesów, który nie jest możliwy do rozwiązania.
11. Upoważniony pracownik PDM może nie przyjąć lub anulować aktywne Zlecenia DDM, gdy na Rachunku Klienta brakuje środków pieniężnych bądź Towarów giełdowych wymaganych do pełnej jego realizacji.

VI. OSTRZEŻENIE

PDM ostrzega, że szczegółowe określenie przez Klienta warunków, na jakich ma nastąpić wykonanie lub przekazanie zlecenia, może uniemożliwić mu podjęcie działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Klient przed zawarciem umowy świadczenia usług maklerskich wyraża zgodę na niniejszą Politykę.
2. PDM dokonuje okresowych przeglądów Polityki nie rzadziej niż raz na rok i może dokonywać jej zmian. PDM informuje Klienta o istotnych zmianach niniejszej Polityki w terminie umożliwiającym mu wypowiedzenie umowy świadczenia usług maklerskich przed dniem wejścia w życie zmian.
3. Niniejszą Politykę oraz informacje o jej istotnych zmianach PDM przekazuje Klientowi na piśmie lub za pośrednictwem strony internetowej PDM.
4. PDM uznaje złożenie zlecenia przez Klienta po przedstawieniu informacji, o których mowa w pkt 2 za zgodę Klienta na stosowanie Polityki w nowym brzmieniu, o ile zgodnie z pkt. 2 Klient nie wypowiedział umowy maklerskiej.

Załącznik 1

Miejsca wykonania zlecenia w odniesieniu do poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych, towarów giełdowych oraz miejsc wykonania pozwalających w sposób stały działać na warunkach najbardziej korzystnych dla Klienta

1. Emitenci instrumentów finansowych lub podmioty wyznaczone do wykonywania zleceń w związku z ofertami tych emitentów, w zakresie instrumentów finansowych danego emitenta, w oferowaniu których pośredniczy PDM;
2. Rynek OTC (ang. *over the counter*) – część rynku poza obrotem zorganizowanym, w rozumieniu art. 3 pkt 9 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005;
3. Towarowa Giełda Energii w Warszawie S.A. – w zakresie praw majątkowych notowanych na tej giełdzie.
4. Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (z którymi PDM zawarł umowy dystrybucyjne) – w zakresie zleceń klientów dotyczących jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych i innych tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania.